

נקבע מועד חדש. יום לפני המועד המתוכנן הודיע ארדיטי שייאלץ לרחות את המיבצע, משום שארבעת המכשירים המצויים ברשותו נלקחו לכיול וטרם הוחזרו. המיבצע שוב נדחה.

רק השבוע הוחזרו שני מכשירים מהכיול, והתאפשר ביצוע המיבצע המשותף, שבו השתתפו בוחני-הרכב רב-סמל-מיוחד חנניה לסרי, רבי-סמל ראשון נחום לונס, רבי-סמל מירי פז וסמל-שני אלי דויד. לסרי ערך את הבדיקות למי שלונס החליט לעוצרם לבדיקה — אם לפי נהיגה בלתי-נהיגה, אם לפי החוש השישי שלו. לסרי שימש גם בתפקיד המסבין והמריגוע.

האיזור שבו מרוכזים הפאבים בירושלים הוא שכונת נחלת-שיבעה. החלטנו לעמוד בקרבת-מקום ולעצור לבדיקה אנשים שנראו יוצאים מפאבים סמוכים, ושנכנסו לכלי-רכבם.

מכשיר-הבדיקה פשוט מאוד ל"הפעלה, אך הוא מצוי רק בידי ב"ח-הנהגה במיטרה. בניידת-סיוור רג"ל לא מצוי מכשיר כזה, שמחירו הוא כ-100 דולר בלבד. משתמשים במכשיר בדרך-כלל רק בתאונות-דרכים, כשרוצים לבדוק אם הנהג היה שתוי בזמן שנהג. תוצאות הבדיקה במכשיר אינן קבילות בבית-מישפט, ולכן צריך להביא את הנבדק אחרי-כך לבדיקת-דם, "מסביר רס"מ לסרי.

לדבריו, בדיקות-פתע לנהגים כמעט ואינן נערכות, ואילו היו נערכות היו כחלט יכולות להתייע נהגים מלנהוג, אחרי ששתו כמות-אלכוהול גדולה. העונש הצפוי לנהג במצב שיכרות יכול להגיע עד לשנתיים שלילת רישיון, ועלי-כן בדיקות כאלה בצורה אינטנסיבית יכולות להרתיע.

במדינות רבות אחרות, בדיקה במכשיר כזה די בה כדי להרשיע אדם כעוון נהיגה בנילוף, גם הנהגים יודעים זאת, ורבים מהנבדקים הביעו פליאה והשתוממות לנוכח הבדיקה שנדרשו לעבור. "אני יודע שזה קיים בארצות-הברית, ממתי בורקים גם בארץ?" חזרה ושאלה השאלה. לכל

הנבדקים היתה זו הפעם הראשונה שנבדקו.

הבדיקות הצביעו שבציבור אין כלל מודעות לאיסור-הנהיגה אחרי שתית כמות מסוימת של אלכוהול, שלא לדבר על כך שאף לא אחד ידע מהי הכמות המותרת.

אחרים מהנבדקים חשבו שמדובר בצילום סרטי-מתחות של יהודה ברקן, והתייחסו בחשדנות רבה לבדיקה.

אף שהבדיקות שנערכו אינן מספקות את מצב השיכרות בקרב הנהגים הישראליים, יש בהן כדי ללמד בוודאות על הבורות הגדולה של הנהג הישראלי בעניין זה.

בעלות כספית נמוכה-יחסית, כרתי"מ כל הדרגים במיטרה לביצוע בדיקות-אלכוהול בקרב הנהגים, בקניית מכשיר-בדיקה כאלה וחלוקתם לכל רכב-סיוור, בהרצת הנהגים בדרך-הפעלתם, ניתן להעלות לאי-שיעור את רמת המודעות הציבורית לסכנת הנהיגה אחרי שתיה מופרזת של אלכוהול, ואף ליצור גורם מרתיע שהנהגים לא יוכלו להתעלם ממנו.

בדיקות כאלה, אילו נערכו לעיתים תכופות, היו יכולות להוות שיעור טוב לנהג הישראלי בהתנהגות בזמן נהיגה.

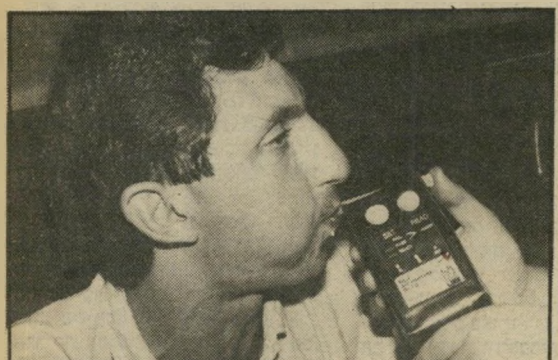
יוסי עינדור ■

לא כשיר: קבלן קזניאן (32) נמצא להמשיך בנהיגה. על-פי הבדיקה הזו היו בגופו 85 מיליגרם. אחד החברים, שהיה בפאב סמוך, ושלא הספיק לשתות, נהג את הרכב במקומו. קזניאן נראה מופתע כשהתבקש להיבדק. כשהיה בארצות-הברית נתקל בבדיקה, בארץ זו לו הפעם הראשונה. "אני הולך לשתות פעם-פעמיים בשבוע. אני שותה מקסימום שלושה בקבוקי-בירה בערב. שני בקבוקים בכלל לא משפיעים עלי, וגם אחרי שלושה בקבוקים אני נוסע רגיל. אף פעם לא פורסם בארץ כמה מותר לשתות למי שעומד לנהוג."

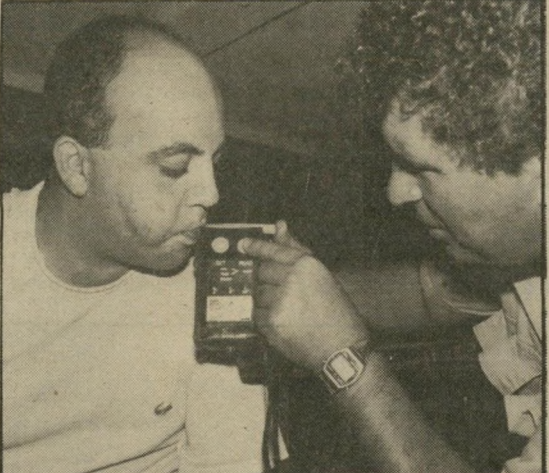
כשיר: איציק גבאי (23) נמצא כשיר לנהיגה. הוא חזר מפאב אחרי ששתה שם בקבוק-בירה אחד בלבד. "אני יוצא לשתות בדרך-כלל בימי חמישי או שישי. בממוצע אני שותה בירה אחת או שתיים. אם אני צריך לנסוע מחוץ-לעיר, אני לא שותה. אני יודע מהי הכמות שמתחילה להשפיע עלי. אני לא יודע כלל שקיים איזשהו חוק לגבי כמות האלכוהול שמוותר למי שנוהג ברכב לשתות. התגובות שלי, לפני שאני שותה, זהות לתגובות שלי אחרי שתיה. נכון שיש המון צעירים היום המפריזים בשתייה והנהגים בצורה פרועה. עליהם צריך לפקח."

כשיר: סבג יצחק (32) שנמצא כשיר לנהיגה, חזר מחתונה מישמחתית. "אני שותה רק באירועים. לפאבים אני כמעט ולא הולך. כשאני שותה, אני שותה כמה כוסיות ויסקי או בירה. התנסיתי כבר בנהיגה כשאני שתוי. התגובה היא שונה, והרבה יותר איטית. כשאני יודע שאני צריך לנהוג, אני שותה פחות. זה תלוי גם במרחק שאני צריך לנהוג. אם זה בתוך ירושלים, אז זה לא נורא. אני לא יודע מה אומר החוק בעניין, אבל גם אילו הייתי יודע את החוק זה לא היה משפיע עלי כמות-השתיה שלי. יש הרבה דברים שאסור לעשות, ובכל זאת — כולם עושים אותם."

כשיר: אלי מאור (39) נקלע לאיזור-ה"בדיקה, ולא הבין כלל מה בודקים. הסבר קצר העלה בו גיחוך. לאמור: גם את זה ניתן לעקוף. "אני הולך לפאב בערב פעם בשבוע. אני שותה עד כמה שאני יכול לשתות, וזה בערב בקבוק-בירה אחד. כשאני שותה יותר, או מערבב משקאות, יש סיכוי שאפול על הפנים. נהגתי כבר במצב ששתיתי יותר, אבל זה לא השפיע בכלל על הנהיגה שלי. לא ידוע לי כמה מותר לשתות, וזה גם לא מטריד אותי. מכסימום אשתה בבית. אני אף פעם לא עברתי בדיקות-אלכוהול בארץ. בחוץ לארץ כן עברתי. שם זה ממש מפיח לעבור בדיקות, שם יש כאסה. בדיקות כאלה יכולות להשפיע על נהגים. ידיעת העונש הצפוי לנהג שיכור יכולה להרתיע."

לא-כשיר: גרבת קוקיאן (28) נמצא בלתי-כשיר להמשיך בנהיגה. "אני לא שותה הרבה, יוצא לשתות פעם בשבוע. הכי הרבה אני שותה שני בקבוקי-בירה. בדרך-כלל אני לא נוהג אחרי שתיה. בארץ זו הפעם הראשונה שוקעתי שעושים בדיקות-אלכוהול. לא ידעתי שיש חוק כזה. כשאני שותה, לא מפריע לי לנהוג. אני בשליטה."

לא כשיר: אברהם איש דתי, שויקש מות גרידא. "אני לא להז'הוונ ב" בעיתון, נראה שונה בנוף בלייני-הפאבים. אחרי שרכבו נעצר לבדיקה סירב בתחילה להיבדק. הוא התחיל בהסבר שהוא בכלל לא שותה, אך מבט העיניים וצורת-עמידתו עוררו בלב השוטרים את התחושה שהאיש שותה כמה בקבוקים. ואמנם, הוא נמצא בלתי-כשיר לנהיגה. אחרי 20 דקות של הסבר ושיכנוע, הסכים להיבדק. "מה יהיה אם ייצא ששתיתי יותר מהמידה המותרת?" הוא היה היחיד שידע שמתקיימות בדיקות. "אני יוצא שלוש פעמים בשבוע לשתות. בממוצע אני שותה שלוש-ארבע בירות בערב. אין לזה כל השפעה על הנהיגה שלי. בשעות-הלילה אין הרבה תנועה, כך שלא יקרה כלום."

מאחרים והוא נמצא כהשפעתו רק בכמויות גדולות יותר.

מפתח למנועול

ב עבר היה המכון הפאתולוגי בא"ב בירכני עושה את הבדיקות הדרם והשתן עבור המיטרה. אז היה נהוג לחשב לאחור זמן הבדיקה לזמן-תת-אונה, כדי לקבוע כמות משוערת של אלכוהול שהיתה אז בדם. מאז שהו-עברו הבדיקות למעבדת התרעולה של בית-החולים תל-השומר אין נוהגים כך יותר. מחמת הוהירות. ברו"ח נקבעת אך ורק כמות האלכוהול שנמצאה בדם הנהג בזמן הבדיקה במעבדה.

לפני התקנת התקנות החדשות ברב-החובה לעבור בדיקות נשיפה, דם ושתן, היה נהוג להוכיח בבית-המישפט את היותו של הנהג שיכור או מסומם על ידי בדיקות התנהגותיות. השוטר היה משוחח עם הנהג בזמן המיקרה, מבקש ממנו ללכת על קו ישר, לגעת באצבעו באפו כשעניו עצומות או להכניס מפתח למנועול. אם הנהג היה מרוב בצורה משובשת, מתקשה בכיר צוע התרגילים ונדף ממנו ריח של אלכוהול, היה בכך משום ראיה כי נהג כהיותו בהשפעת אלכוהול.

לאחר התקנת התקנות החדשות, ניסו לטעון בבית-המישפט כי לבדיקה ההתנהגותית שוב אין מקום יותר כראיה. אלא שנשיא בית-המישפט

הנושא מכשיר-נשיפה. יש לבצע את הבדיקה פעמיים, כדי לוודא את התוצאה. תוצאות הבדיקה ניתנות בפלט של מכשיר הבדיקה או ברו"ח-פעולה של הבורק. רו"ח כזה הוא ראיה מוחלטת בבית-המישפט.

● **בדיקות-דם.** על פי אותה התקנה אפשר לחייב את הנהג לתת גם רגימת-דם, כדי לבדוק את כמות האלכוהול או הסם בדמו. גם הנהג עצמו, אחרי שנבדק בבדיקת-נשיפה, ונמ"צ כי ריכוז האלכוהול בדמו עולה על המותר, רשאי לבקש בדיקת-דם במעבדה. אם דרש הנבדק בבדיקות אחרי בדיקת-נשיפה, לא יישמו תוצאות אילנה אלון

● **צילום ציון צפרייר**